

SENSOR OG FAGLÆRERS ARBEID MED MUNTLLIG OG MUNTLLIG-PRAKTISK EKSAMEN FOR ELEVER

KRONOLOGISK OVERSIKT

[HTTP://WWW.AUSTAGDERFK.NO/TJENESTER-OG-FAGFELT/UTDANNING/EKSAMEN-OG-VURDERING/](http://www.austagderfk.no/tjenester-og-fagfelt/utdanning/eksamen-og-vurdering/)

A. SENSOR FÅR MELDING OM OPPNEVNING

Faglærer og sensor får melding 14 dager før eksamen.

Faglærer tar straks kontakt med sensor.

Sensorer mottar fagrapporter som viser hva elevene har arbeidet med i faget.

Vanlig spørsmål:

Hva om faglærer ikke tar kontakt?

Sensor må selv ta kontakt med faglærer eller eksamensskolen dersom eksaminator tar kontakt.

B. SENSORS OPPGAVER I UKEN FØR EKSAMEN

Sensor må sette seg inn i styringsdokumenter og retningslinjer for den gjeldende eksamensmodellen. Faglærer kommer med forslag til oppgaver, tema og/ eller problemstillinger.

Vi understreker at det ikke er et absolutt skille mellom tema og problemstilling. Det er ingenting i veien for at elevene gis et tema med en tilhørende problemstilling, eller en problemstilling som avgrenses til et tema. *Kilde U.dir.*

Sensor og faglærer drøfter oppgaveforslaget og blir enige om den endelige utformingen. Sensor passer på at oppgaven(e) er i samsvar med målene i læreplanen og favner vidt nok. Sensor og faglærer diskuterer og blir enige om kjennetegn på måloppnåelse ved vurdering av en eksamensprestasjon i faget.

Vanlige spørsmål:

Hva om faglærer og sensor ikke blir enige om utformingen av oppgavene?

Sensor har siste ordet når det gjelder hva eleven skal eksamineres i, men dette betyr ikke at sensor skal overkjøre faglærer og forlange en helt annen oppgave enn det faglærer foreslår. Faglærer må sørge for at eleven får tema som til sammen dekker kompetansemålene, og som gjør det mulig for eleven å få vist kompetansen sin i så stor del av faget som mulig.

Hva om sensor insisterer på endringer i opplegg og oppgaveutforming som bryter med det elevene venter seg?

Av og til kan det oppstå uenighet mellom faglærer og sensor om gjennomføringen av eksamen. Rektor på eksamensskolen har et overordnet ansvar for eksamen og skal trekkes inn om slik uenighet oppstår.

Når skal sensor møte?

Seneste frammøtetid er 60 minutter før eksamen begynner.

Hva er faglærers rolle under forberedelsesdelen?

Faglærer kan svare på spørsmål om praktisk gjennomføring, men ikke undervise. Det forutsettes ikke, men vil bli tilstrebet at faglærer må være tilstede når trekkfag kunngjøres eller tema deles ut. Faglærer kan oppgi tidspunkt i løpet av forberedelsen hvor vedkommende er til stede, er tilgjengelig på telefon eller e-post for å kunne svare på spørsmål.

C. SENSORS OG FAGLÆRERS ROLLE UNDER EKSAMEN

Vanlige spørsmål for forberedelsestid:

Kan eksaminasjonen gjøres i par eller grupper?

Nei. Både eksamen og vurderingen skal alltid være individuell.

Vanlige spørsmål om presentasjonen:

Kan sensor avbryte eleven under presentasjonen?

Sensor må ikke avbryte eleven. Men dersom kandidaten kommer helt skjevt ut, bør faglærer prøve å få eleven inn på rett spor.

Hva om eleven leser opp fra et manus?

For å hjelpe eleven til en bedre prestasjon, bør faglærer straks gjøre eleven oppmerksom på at det ikke er meningen at kandidaten skal lese opp fra et ferdig manus.

Kan sensor be eleven legge bort notatene?

Nei, retningslinjene sier at eleven har rett til å ha med seg notatark. Hvis eleven likevel fortsetter med å lese opp, eller er sterkt avhengig av notatene sine, får dette innvirkning på vurderingen.

Hva om eleven ikke er ferdig etter avtalt tidsbruk?

Eleven bør informeres om når det er ett-to minutt igjen, og stoppes om presentasjonen ikke er ferdig innfor de gitte rammene. Eleven skal informeres om dette før eksamen starter.

Bør sensor holde seg passiv under presentasjonen?

Nei, elever er ofte nervøse i en slik situasjon, så både faglærer og sensor må gjennom kroppsspråk (øyekontakt, smil, nikk) vise at de følger med og er positive til elevens framlegg.

Vanlige spørsmål om samtalen etter presentasjonen:

Kan sensor delta i samtalen?

Ja, det er ingen sentralt gitte retningslinjer som forbyr dette. Men sensor bør ha en tilbaketrukket rolle under eksamen. Denne eksamensmodellen legger ikke opp til at sensor skal delta på linje med faglærer.

Skal samtalen bare dreie seg om temaet i presentasjonen?

Nei, i samtalen etterpå skal kandidaten kunne sette emnet inn i en større sammenheng. Samtalen tar utgangspunkt i presentasjonen og kan gå dypere inn temaet /problemstillingen. Temaet /problemstillingen skal være tilstrekkelig omfattende slik at det er naturlig å trekke inn flere områder fra læreplanen under eksamineringen. En skal ikke brått stille spørsmål om noe helt annet for å kontrollere at kandidaten kan "pensum".

Skal eleven få bruke notatene fra presentasjonen i samtalen?

JA § 3.31. når retningslinjene sier at eleven har anledning til å ha med seg notatark til framføringen sin, kan eleven bruke disse under hele eksamen. Dersom eleven er for avhengig av notatene, kan dette få innvirkning på karakterfastsettelsen.

Ved lokalt gitt munnleg eksamen er notata til eleven frå førebuingdelen einaste tillatne hjelpemiddel, jf§ 3-31

Hva om eleven ikke kan svare på et spørsmål?

Da kan spørsmålet omformuleres eller det kan stilles et nytt spørsmål. Faglærer og sensor skal ikke begynne med å "undervise" ved å forklare hva eleven burde ha svart. Hvis eleven blir svar skyldig skal eksaminasjonen ikke stoppe opp, men gå videre til neste punkt. Det er eleven som skal disponere tida for å vise kompetansen sin i faget. Faglærer og sensor kan nøye seg med å stille korte og klare spørsmål.

D. SENSORS ROLLE VED KARAKTERFASTSETTELSE

Når samtalen er over, blir eleven bedt om å vente utenfor mens faglærer og sensor fastsetter karakteren. Sensor og faglærer skal sammen drøfte elevens prestasjon og bli enige om hvilken karakter eleven skal ha. Sensorene skal lete etter elevenes kompetanse, og ikke den kompetansen de ikke har.

Ved uenighet, avgjør sensor den endelige karakteren. Kandidaten har krav på en begrunnelse for karakteren. Begrunnelsen gis muntlig. Senere har kandidaten ikke krav på begrunnelse.

Vanlige spørsmål:

Skal framføringen telle med, eller er det bare innholdet som skal være grunnlaget for karaktersettingen?

Utgangspunktet er kompetansemål i læreplanen. Hvis faget har kompetansemål som har med framføring å gjøre skal framføringen telle med.

Skal hjelp og rettleiding i forberedelsesdelen ha innvirkning på vurderingen?

Nei. Arbeid i forberedelsesdelen blir ikke vurdert. Det er bare arbeidet og prestasjonen på selve eksamen som er grunnlaget for karaktersettingen.

Hva skal det legges vekt på når karakteren blir fastsatt?

Karakteren skal vise elevens kompetanse i faget. Det er svært viktig at faglærer og sensor på forhånd har diskutert og blitt enige om kjennetegn på måloppnåelse, jf. Vurderingskriteriene, disse skal legges ved eksamensoppgaven.

Hva om sensor og faglærer ikke blir enige om karakteren?

Dersom de ikke blir enige, er det sensor som tar den endelige avgjørelsen.

Kan eleven komme inn igjen for å få tilleggsspørsmål?

Om det gjennom drøftingen av prestasjonen kommer fram momenter som gjør det vanskelig for sensor å ta en endelig avgjørelse om karakteren, kan eleven kalles inn igjen. Det er opp til sensor om dette skal gjøres.

Skal eleven få resultatet før neste elev blir kalt inn?

Ja. Vurderingen skal være målrelatert og individuelt basert, og ikke grupperelatert.

E. SENSOR GIR ELEVEN RESULTATET

Etter at karakteren er fastsatt i samtalen mellom faglærer og sensor, blir eleven kalt inn igjen. Eleven får opplyst karakteren, og en begrunnelse for karakteren.

Vanlig spørsmål:

Hva er en god begrunnelse?

En begrunnelse er ikke det samme som en karakteristikk av svaret/prestasjonen. Det er ikke nok f.eks. å si at: "Du var flink og presterte godt, så du får karakteren 5". Sensor må vise til konkrete eksempler fra prestasjonen og knytte disse opp mot vurderingskriteriene og grad av måloppnåelse i faget. Kandidater som ikke er til stede ved karaktergivingen, har senere ikke krav på begrunnelse, verken muntlig eller skriftlig.

F. SENSORS ANSVAR VED EVENTUELL KLAGEHÅNDTERING

Sensor må lage fylldige notater om både gjennomføringen og karaktergrunnlaget. Sensor må passe på at det ikke skjer formelle feil.

Vanlige spørsmål:

Hvor lenge skal notatene tas vare på?

Notatene skal tas vare på i ett år etter at eksamen er gjennomført.

Hvorfor skal notatene tas vare på så lenge?

Det hender at karakterer blir ført feil på karakterskjemaet, og at dette ikke blir oppdaget før eleven på et senere tidspunkt klager. Notatene vil da kunne dokumentere korrekt karakter.

Hva er en formell feil?

En formell feil er at gjeldende lover og retningslinjer ikke er fulgt. Det er ikke anledning til å klage på sensors vurdering av elevens kompetanse. Formelle feil kan for eksempel være:

- at eksamensoppgaven ikke er innenfor kompetansemålene i læreplanen
- at eleven ikke får bruke hjelpemiddel som er tillatt i følge retningslinjene
- urimelige avbrudd og forstyrrelser

Hva skal stå i sensors kommentar til klagen fra kandidaten?

Sensor og faglærer er pliktige til å gi hver sine skriftlige kommentarer til kandidatens klage. Sensor må kommentere den konkrete formelle feilen eleven klager på, ikke bare skrive at "Det ble ikke gjort formelle feil".